

Slovenijaahaja vsaki teden dvakrat, in seer vsaki torek in petik. Cena za celo leto po pošti je 4 gold. 40 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za ene kvatre 1 gl. 10 kr. Ako se pa iz založnice v Ljubljani na bregu hiš. št. 190 jemlje, se plača za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za ene kvatre 1. gl. Za celoletno posiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje se pol gold.

Slovenija.

V petek 25. Prosenca 1850.

Austrijsko cesarstvo.

Z Tersta 19. Jan. Vošilo bodi si krasno, in sladko, bo malo komu prijetno, ako se besedam djanja ne primerijo in prilezejo. Kdor svoji materi Sloveniji dobro hoče, naj namreč v sadajnem nestalnem valovju men in misel, izreke s. Avguščina: „V potrebnem jedinst, v dvomljivem svobodnost, v vsem pa ljubeznivost!“ nikadar ne pozabi. Malo delavcov imamo v našem vinogradu, malo jih je, ki bi jim „zahvale prihodnega vnuka mar“ bilo; in zlo treba je, da kar jih imamo, je podbujamo, in podpiramo, ne pa jim pogum podkopujemo, ali jih zatiramo. Ko to rečem, imam pred očmi dopis g. J—z Dunaja 1. Jan. t. l. o g. Mačunovej Krestomatiji. Kersanska ljubezen, in ljubezen do naše matere Slave mi v tej važnej reči, ako bi ravno vsi vmolkнули, ne pripusti molčati, ter me k kratkemu zagovoru permora. — „Cvetje Jugoslavjansko“ je mene in dosti drugih domorodcov jako razveselilo; ker smo toliko zlično knjigo želeli, ki bi nam ko v gledalu tečaj našega slovstva pokazala; in zavzeli smo se, da se je nekdo prederznil jo nalašno, komaj ko je na svetlo stopila, tako nemilo obsoditi, in svoji obsodi se pristaviti: „bolj natančno razsodbo bolj zvedenim možem prepustim.“ Tak obsod ni možki; mogel bi nam misel vsiliti, da ne izvira iz prostega serca, in imenovati se obreka. Ne tajimo, da g. Macun ima v svojem krasoslovju, in v svojih pravilih kaj posebnega; piše jezik nenavaden, in na prvi pogled ne vsakemu razumljiv, pa ne smemo pozabiti, da po celini lahko ne orati, ne gaziti, da je lahko grajati in opravljati, težko pa kaj boljšega napraviti. Le po stopincih se verh hiše pride! Bodimo našemu krepkemu rojaku hvaležni, da je nam toliko pripravne snove k prihodnemu poslopu našega naroda nabral; ne spotikajmo se nad kamenjem, ktero ni po našej glavi obdobljeno, ne nad lesom, ki ni po našej misli otesan, in gledajmo raji, kar je v težavnem delu dobrega. Dober je gotovo skor brez odločka ves praktični del. V lepej zvezi se venci z vencem v tem zvitku prikaže, ki mora vsako rodoljubo oko razveseliti. Preteklost, zdajnost in prihodnost, vse kar nam mora biti drago in ljubo marljivi pisatelj obseže; nar lepši, in zlahnejši cvetlice, ki so jih Vodnik, Jarnik, Prešern, Koseski in mnogo drugih mlajših prav čeverstih pesnikov nabrali, nam iz njega duhte; in ne more se zvediti, kaj neki najde g. J—v tej zberki „po slovenskej slovniči ne dosledno pisanega“ — Če se kaj takšnega v njegovej teoriji, ki komaj dva pola znese, stakniti vtegne, al je li prav zavolj tega celo knjigo obsoditi, in zavreči, kakor da bi ne bila za šole? — Ravno ko to pišem, mi priinese prijatelj pismo, ki ga mu je slavni g. P. J. Šafařík 15. t. m. pisal. — Lejte! kaj ta mož, gotovo nar zvednejši in nar bistrejši sodnik našega slovstva, pravi: „Z radostjo sem zvedel da je prvi del knjige „Cvetje Jugoslavjansko“ na svetlo prišel.

Imel sem priložnost jo pregledati, in svoj glas za njene vpeljanje v gimnazium oddati. Z veseljem dočakujem druge dele, zlasti ilirske poezije, in serčno želim, da bi tak trud povsod po vrednosti spoznan bil.“ Veselujmo se tak lepega sadu tudi mi; ne dajajmo Nemcom, ali drugim narodom priložnosti, se nam posmehljavati, ter naše nejedinst, in naših razpertij se radovati; temoč podpirajmo vsak po svojej moči pridne obdelovavce nasega prostornega in lepega slovstnega polja, in tak pričakujemo, in nadajamo se mirni sloveče prihodnosti, in hvale naših vnukov. — R. —

Tudi nekaj od Krestomatije.

Ker smo tudi mi unidan v Sloveniji to reč omenili in rekli, da nam sostava ne dopade, moramo pri tej priložnosti na kratko glavne vzroke, ki so nas k taki besedi primorali, na znanje dati, da se ne vidi, da smo tje v en dan govorili. — Castiti gosp. Macun nam ne bo zameril, ker je sam pisal, da mu bode vsaka opomba draga, ktero bo prejel, in pri drugem natisu se skerbno po njih ravnal. —

Ne moremo tajiti, da se v krestomatiji mnogo lepega in krasnega najde. Kar je od Koseskega, Prešerna, Vodnika, Podgorskega itd.; vse je prav lepo; al to še ni dosti, ker, kar se za šole nameni, mora tudi šolam primerno biti. V tej zadevi posebno na dvoje opomnimo: najdlji smo namreč v zbirki politiške pesmi n. p. Vodnikovo „Ilirja oživljena“. Radi obstanemo, da je ta pesem zares lepa, al za šole se nam ne zdi že zato, ker se v celem gimnazju od politike nič ne uči. Dolžnost učitelja je pa vonder vsako reč na tanjko razložiti. Kako se bode tedaj učitelj pri razlaganju take pesmi obnašal? Ako ga učenci ne razumijo, je škoda za zgubljen čas, še večja škoda bi pa bila za učence, ako bi razumeli, ker bi se gotovo temu ali unemu nevarna politika po glavi mešati začela, ki bi znala marsikakemu jamo skopati in ga v časi nesrečo zasuti. — Tudi smo zapazili kako pesmico od ljubezni n. pr. „Perva ljubezen“ Prešerna. Tudi to se nam na pravem mestu ne zdi. Kako bo učitelj kaj takega lahkokervnim mladenčcem razlagal? Pa mi bo morebiti kdo odgovoril, saj so clo Heroide Ovidja v krestomatiji. So, so, al vse tiste verstice, v kterih se od ljubezni itd. govori, so bile skerbno izpuščene. Da so take pesmi za mladost zlo škodljive, gotovo ne bode nobeden tajil. Tudi smo v nekteri pesmi slovniške pogreške zapazili. Vsak se bo sam spomnil, kolike važnosti so v šoli pogreški, kako oestro se učencem prečertujejo. Ako zapazi učenec v knjigi, ktera mu ima v izgled biti, pogreške, bo križ čeznjo storil, in mislil, da sam boljše piše, ako od učitelja nalogo brez pogreška nazaj dobi. To je naše mnenje od te reči. Pa brez zamere. Vred.

Ljubljana. „Novice“ so lansko leto med mnogo važnimi sostavki tudi govorile, kako bi se dale po deželi bukvarnice napraviti. To ni bilo zastoj govorjeno. Na Dobrovi je že pred tremi

tedni častita duhovšina 50 gld. nabrala za osnovo te tako potrebne naprave. To je že lep denar, ki bo gotovo stoterne obresti dajal. Pa mi ne hvalimo same te naprave na Dobrovi, ampak tudi mnogo drugih, ktere je za prid in blagor svojih farmanov vnela duhovšina vpeljala. Poglejmo le na šolo. Okolj 90 učencov jo mende obiskuje in vsi se prav pridno uče. Take naprave so na cente zlate rude vredne. Da bi pač vsi, kteri take reči podpirati in v življenje vpeljati zamorejo, take lepe izglede posnemali, kako srečna bi bila pač o kratkem časunaša dežela! Ali, žali Bog! koliko jih je, ki se za kaj takega ne zmenijo, kterih bog je lastni trebuh; ako se sorodnemu bratu dobro godi ali ga nadloge stiskajo, tega jim ni mar, da je le zanje dobro. Svojemu bližnjemu kaj dobrega brez plačila storiti to bi bilo preveč, in vonder taki možje naj več od kersanske ljubezni govoriti vedo, mende zato, ker menijo, da je le tisto kersanska ljubezen, kar se njim dobrega stori. Mnogo krajev je še po deželi, kjer ni šole, in bi se vonder z majhnim trudom napraviti dala. Slovenci ne bodimo leni, da enajste ure ne zamudimo!

* En domorodni gospod iz Istrije je nam pisal, da slovansko mornarsko terminologijo nabira, in da jo hoče nam poslati. Prav všeč bode nam to, pri nas o teh rečeh kaj malo vemo; tudi za slovenski slovník bo koristno.

* Pretekli teden je prejšni deželni poglavar, grof Welsersheimb Ljubljano zapustil in se na Dunaj podal, kjer bo službo pri ministerstvu dobil.

* Včeraj ob desetih je prejel pater Benvenut v hiši mestne gosposke očitno častno zlato svetinjo.

Mnogo ljudi se je zbralo k tej svečanosti. Deželni poglavar ga je v pričo množice nagovoril, in njegove zasluge na duhovnem polju živo opomnul. Potem gospod Benvenut besedo povzame in obljubi, da bode tudi v prihodnje njegova naj večja skerb, se za blagor človeštva truditi. Ko izgovori, mu od vsih strani gromceči živio, živio, živio! zadoni.

* Cesar je 7. Jan. t. l. Dr. Leonarda Klofutarja na ljubljanskem liceumu za učitelja svetega pisma novega zakona zvolil.

Celjevec 17. Januarja. Po pooblastenju gospoda ministra denarstva je koroški deželni poglavar začasne vradnike pri c. k. davknih uradnihah že postavil.

Terst. 4. bataljon gradiškanskega mejnega polka je dobil povelje se v Palmanovo podati; namest njega pride 4. bataljon Leopold obeh Sicilij v Dignano, Polo, Pazen in Galezano.

Štajarska. 19. dan t. m. je nadvojvoda Janez s svojo rodovinov Gradec domu prišel Gračani so ga hotli z veliko slovesnostjo sprejeti, pa g. nadvojvoda si je vse praznovanje prepovedal. »Tiho sim se od Vas ločil, tiho čem spet k Vam priti,« je rekel nadvojvoda. — Tudi za Štajarsko kronovino je deželna vstava od Cesarja razglašena. Enako drugim deželnim vstavam je tudi ta osnovana. Štajarska dežela pošlje 60 poslancov na deželni zbor: 20 poslancov volijo z nar vikšim davkam obloženi, 20 mesta in tergi, ki so posebno zaznamovani, 20 pa vse druge srenje skupej. Navadni sedež deželnega zbora je Gradec, — Cesar ga zamore pa tudi v kakšno drugo mesto poklicati. (Novice.)

Horvaška. Slav. Jugu se iz Vukovara piše, da so kmetje v grajšinskih gojzdih mnogo škode storili z izgovorom, da jim je ban v to pravico po-

delil; ko jih je sodnik zavolj tega poklical, so se vstavili in na konjke streljali in v turnu gerske cerkve se je k napadu zvonilo. Vojaki so se z krog ležečimi oddelki zjedini in so puntarje razpobili in mir vstanovili.

* Od pešnega polka nadvojvoda Leopolda je v Brescii 27 vojakov svetinjo zadobili, ker so se v celej talijanskej vojski hvalevredno obnašali, posebno ker so se v bitvi pri Novari prave junake skazali.

* 15. Januarja se je v Zagrebu snidel zbor horvaško-slavonskih zemljakov, v kterem se je pomenovalo, na kterej poti bi se naglo zemlišno odškodvanje doveršilo. V dosega tega namena se je odbor sastavil, kterega naloga je svoje mnenje izreči v kvalitativni in kvantitativni zadevi odškodvanja. Predsednik tega odbora je gosp. grof Ziga Vojkfy. Udi so sledeči gospodi: Dragotin Jelačić, Ludovik Jelačić, Herberg. Gjorgjević, Lud. Vukotinović in Berlić je aktvar. Odbor bo do 9. februarja svoje seje imel, potem pa bode z novega zbora skupej poklican.

Serbska. Zemun. 3. Januarja je bila zadnja seja oskerbovavnega zbora. Spisi raznih oddelkov in narodna denarnica se bo v poslopje patrijarha v Karlovce prenesla. Udi oskerbovavnega zbora in drugi vradniki bodo še tri mesece plačilo dobivali.

* General Kusević je pešce in konjke iz okolice Pančeve v mesto poklical, ker mu je lažnjiv glas na uho prišel, da se hočejo Serbi, kakor koli bode Donova zamerznila, vzdignuti, c. k. vojske zapoditi in lastno državo vstanoviti. Donova je že zamerznila in potniki se čez led vozijo, Serbi so pa vedno mirni. To dokaže, da je govoric lažnjiva.

Dalmacija. 5. Januarja sta Custoca in Curtatone v Zader priplavala, na barkah je bil 2. pešni bataljon Hess; in drugi dan zjutraj sta se podala v Bocce in Kotar, potem ko sta še eno kompanijo lovcev saboj vzela. Ti vojaki so namenjeni k tistemu 6000 mož močnemu oddelku, ki ima nalogo od c. k. vlade, mir in red v kotarskem okrožju spet vstanoviti. Prebivavci tega okrožja, posebno srenje Zupa, so namreč zavolj njih silne revšine in ker jim Černogorci vedno poropajo, kar le imajo, rekli, da niso v stanu davkov plačati, kakor se je to že tudi tistikrat godilo, ko so še Benečani gospodovali in potem, ko so pod Francosko vlado padli. Avstrijsko poglavarstvo je poskusilo davke pobrati, ali na veliko oporo je naletelo; nobeden več ni hotel od cesarja postavljenim vradnikom pokorsine skazati, in začeli so svojevoljno vradnike postavljati. V zadnih nevarnih letih za Avstrijo jim je bilo popolnoma odpusčenje podeljeno. Ker pa vonder cesarskih vradnikov niso hotli vbogati, je bilo sklenjeno jih z oboroženo desno k pokorsini prisiliti. — Zraven pešcov je tudi že mnogo topničarjev poveljo dobili v ti kraj se podati in tudi več c. k. bark. Za posebni vzrok tega dela derže tudi to, ker tamošni prebivavci v dunajski in kromeriški državni zbor niso hotli voliti; iz druge strani se pa sliši, da so ti vojaki namenjeni unstran turške meje se podati.

Česka. Akademsko starašinstvo je sklenilo, prošnjo pravdoslovskih učencov za napravo českih pravdoslovskih šol z lastnim dopisom na ministerstvo kolikor mogoče podpirati.

* Vojaki se še zmiraj vozijo po železnici v Prago in od tod hodijo na Saksonsko mejo.

* Česko gledišče zlo napreduje, vedno se kaj novega igra. Čehi imajo že mnogo iger.

* 17. Januarja je bil prvi rigorozum v českem jeziku v Pragi.

* V Pragi spet kolera vstaja, od 6.—13. Januarja jih je dvajset na tej bolezní zbolelo: 5 se jih je ozdravilo, 9 umrlo, drugi so še bolni.

* Ravno smo dobili naznanilo, da so Česke Narodny noviny za čas obsede, 19. Januarja prepovedane bile.

* Česko prednašanje od gospoda Dr. Fryča o sodniškem redu je kaj razumno in praktično. Rednih poslušavcov je 68.

* Cesar Ferdinand je društvu Izraelitov v Pragi 100 gld. podaril.

* V seji praških mestnih odbornikov 17. Januarja je mestni poglavar naznanil, da po predlogu Dr. Pinkasa storjen sklep, zadevajoč prošnjo, da bi se deželni zbor poklical in da bi v Pragi stan obsede nehal, ni bil poterjen, ker so od deželnega poglavarstva dva ukaza prišla, v katerem opomne, da mestni odborniki nimajo pravice čez take reči sklepati, da naj se prihodnjič v take reči ne spuščajo. Kar prvo zadene, da se je zbor prederznil se v reči vtikati, ki njemu ne pristojajo, je bilo odgovorjeno, da so odborniki nasledniki prejšnjih občinskih predstojnikov, in da so torej oni pooblastenci cele Prage, kakor so bili občinski predstojniki, da so njih pisma in poslanci povsod, tudi pri cesarju za opolnomočene celega mesta spoznani bili. Na zadnje se proti tem zavarjejo, da se zbor prederzne v imenu dežele govoriti, ker so to le želje praških prebivavcov.

Galicija. Blizo Černovica se je 10. Januarja strašni vmor pripetil. En mlad kmetiški fant, ki je že dolgo z neko kmetiško deklico v ožji zavezi bil, jo je vmoril. Z sekiro, katero je že dolgo popred za to nabrusil, ji je glavo odsekal, in jo še potem na štir vogle razcepil. Pa to mu še ni bilo zadosti. Šel je v hlev in enemu konju sprednje noge in pa rep odsekal. Vjeli so ga in zaperli.

Austrijska. Na Dunaju se novica raznaša, da Leo Thun iz ministerstva stopiti hoče. Mislimo, da se to ne bode poterdilo.

* Čudno je, da od cesarja že poterjena vravnava ministra vojske, še ni bila vradno naznanjena; temu se je toliko bolj čuditi, ker so že zadevajoči konceptni praktikanti dekrete za konceptne adjunkte dobili.

* V vsih kronovinah, ker so že davkne gosposke postavljene je bilo tistim, kateri jih odrajtati morajo, zapovedano, direktno davke 1. februarja 1850 novim gosposkam plačati; pri tem se opomne, da se davki tisti gosposki odrajtajo, v kateri občini tista reč leži, od ktere se imajo odrajtati.

* Dunaj. 18. Januarja je začela dvorna zendarmerija svoja dela opravljati.

* Civilno in vojaško poglavarstvo na Dunaju je že nekterim učiteljem dovolilo, spet v vseučilišnem posloppju svoje učenje pričeti.

* Linc. Ministerstvo je katoliško društvu v Lincu za političko naznanilo in zapovedalo, da se ima postavam podvreči, ki so takim zborom predpisane, al pa političko polje zapustiti. Društvo šteje krog 6000 udov.

* Linc. Škofjski ordinariat je občinskemu svetovavstvu prepis nekega na gledišnega vodja Stöckl poslanega pisma naznanil, v katerem ga živo opomina, nespodobne igre „Mönch und Soldat“ zana-prej ne več igrati, in želi, da bi občinsko svetovavstvo si prizadevalo, da bi očitno glediše ne bilo v pohujšanje ljudstva. Občinsko svetovavstvo se je tedaj čez to posvetovalo, in škofjskemu ordinarijatu takole odgovorilo: Po sklenitvi večine sveto-

vavcov opomnemo visokočastiti škofjski ordinariat, da v igri „Mönch und Soldat“ tako hudih lastnost ne najdemo, kakoršne on vidi, posebno kar kersansko vero zadene, in da toraj želji visokočastitega škofjskega ordinarijata zadovoljiti ne moramo, da bi zana-prej to igro prepovedati mogli.

Ogerska. Madjarski časopis „Figyelmező“ je bil prepovedan, in vrednik, gospod Vida, je dobil povelje v 4 dneh Pest zapustiti. On je rojen Seckler, njegov dom je torej na Sedmograškem.

* V časopis Hirlap se piše, da se okrog Neu-häusel-a mnogo ogerskih razglasov bere, in da je pisavec sam enega zapazil, ki je bil na cerkvi nabiti. V tem razglasu je nek pooblastenec svojim prijateljom naznanil, da se bode v enem ali poldrugem mescu republikanski ples z novega začel, in jih ob enem opomina, ene dve mili od mesta proč se podati, da bodo gromenje Albionskih topov čuli.

* Marsiktera gosposka na Ogerskem je koristne naprave preskerbela, da bi se pogostem ropanju v okom prišlo; v Szarvasu se je napravila straža, ki šteje 140 mož.

* V Günsu je bilo 13. Januarja 8 izmed tistih divjakov obešenih, ki so 12. kozoperska 1848 v Günsu 42 vjetih Horvatov grozovito umorili.

Erdeljsko. Na Erdeljskem goveja kuga silno živino mori, nekterim kmetom je že vso živino pobrala, že čez 14.000 goved je mende podavila.

Tuje dežele.

Nemška. Hamborski demokrati so sklenuli, da se pri volitvah za nemški zbor v Erfurt ne bodo vdeležili, ker ne spoznajo novih volitvinih postav, in ne zbora. Ta zbor se bode, kakor se sliši, 15. marca pričel.

Hamborg. 13. Januarja so se v predmestju Pavli spet pruski vojaki in mornarji hudo zbili, mnogo je bilo hudo ranjenih.

Laška. Neapel. Vpeljanje novih davkov in razpušenje narodne straže je v Sicilii bil vzrok, da se je ljudstvo tu in tam vzdigvati začelo. Vlada je bila v strahu in je veliko vojakov v Palermo poslala.

Turška. 5. Januarja. Zadeve zavolj begunov ki so na Turškem, so z Avstrijo in Rusijo poravnane. Angleške barke so se namenile v Malto nazaj podati, francoske so se v Smyrno vernule, ker bodo več časa ostale. Fuad Effendi se vsak dan nazaj pričakuje. Gerski poslanec Ricos Nerulos je umrl.

Francoska. Policijski vodja je vokal vsim bukvoprodajavcom, pripomoči, da bi se bukvarnica za zaperte napravila.

Amerika. Predsednik svobodnih ameriških držav takole piše od ogerskih in avstrijskih zaved: Med zadnjimi boji Avstrije in Ogerskega se je zdelo, da bodo zadnji zmagali in samostojnost zadobili. Kakor so tudi tistikrat reči stale, sim vonder za svojo dolžnost deržal, ker sim sočutje celega ameriškega naroda poznal za madjarsko reč take vravnave napraviti, da, ako bi bilo Ogrom po sreči steklo, bi bil prvi madjarski narod v zvezi rodov za samostojnega pozdravil. V ti namen sim takrat enemu opravniku v Evropi povelje dal, Ogersko za samostojno spoznati, ako bode Ogrom mogoče samostojnost doseči. Ker je Rusija Avstrijancom v pomoč prišla, je upanje za Madjare poderto. Združene države se nikdar niso v boj mesale, ali sočutje naroda je bilo vedno za hrabri narod, ki se je vzdignul, akoravno zastoj, za svobodo.

Lepoznansko polje.

Narodne pripovedke iz Bistriške doline.

Spisal Janez Tordina.

VI.

Gradič.

Še pred nekaj letmi se je druga hiša od Mengiške cerkve „gradič“ imenovala. Zdaj se je pa že to ime bolj pozabilo, kar hiša verlemu Slovencu Andreju Daniču sliši. Veliko čudnih reči se od tega gradiča čuje. Gotovo je, da je ena naj starih hiš vasi, zakaj ko so klete in druge shrambe popravljali, so našli vse sorte denarjev, ki so nekdanj veljali, clo nekaj rimskih je bilo vmes. Od veliko pripovedk, ki si jih od tega pohištva ljudje pravijo, povem le eno:

V petnajstem stoletju je bila naša domovina v žalostnem stanu. Le malo vasi je bilo, katere ni turška serditost pokončala. Glavni vzrok je bila žalostna nesložnost med grajski in podložni. Ko je nevarnost prišla, so se uni v svoje terdne gradove splazili, tako da je cela teža vojske večidel na slabo orožane kmete padla. Ko je sovražnik privihral, so ti svoje hiše popustili in se na gore podali, kjer se zberejo, potem pa v boj gredo, da bi vruga zopet odgnali. Tudi Mengiška vas se je pri nekem turškem napadu spraznila. Ljudje so odnesli, kar se je dalo in so jo v Rašiški gojzd potegnili. Tu je bilo zavetje vseh pobegnencev, ki so dan na dan vkup vreli. Že jih je toliko, da sklenejo, se vzdignuti in sovražnika zgrabiti. Pa njih špegoni jim kmalo žalostno novico prinesejo, da je toliko Turka, da bi gotova poguba bila, se v boj spuštati. Samo v Mengšu jih je okrog 1000 bilo. V vsako hišo se jih je naj menj 6 vsedlo, pa tudi po deset in še več. —

Kakor je že omenjeno bilo, so se že takrat grajski in kmetje hudo prepirali. Ti so svoje dolžnosti slabo opravljali, večkrat jih clo popolnoma zanemarili. To je plemenstvo tako razkačilo, da so podložne povezovali, jih topli in v ječe zapirali. Slasti se je gospod Rombihel čez ravnanje kmetov serdil in jih tako ostro kaznoval, da so ga sploh le „gromabik“ imenovali. Ker pa tudi terpinčenje ne zda, je Rombihel meni nič tebi nič 30 naj terdovratnejim kmetom vse posestvo vzel in jih z Mengša sogal. Ker nimajo nič, z čem bi se živeli, se pogovore, si skupej potrebno hrano iskati. Nekaj časa so se po Rašici klatili in se od ropa preživeli. Pa poznej so se tega življenja naveličali in radi bi bili kam za hlapce šli, ako bi bili le smeli. Pa grajski, katerem so zdaj to zdaj uno odvzeli, so jim smert na kolesu prisegli. Ne ostane jim tedej družega, kakor se še zanaprej od plena živeti, dokler bi se boljša prilžnost pokazala.

Takrat je v gradiču nek bogat seljan al prostak živel — Skit po imenu. Seljani so bili taki kmetje, ki so kuplene lastnine imeli, in niso bili nobeni grajsini podložni. Ta prostak Skit je imel veliko shramb, slasti grozno veliko podzemeljsko klet, ki se je skor pod celim pohištvom stegnulo. Vrata, ki so v to klet peljala, so bila majhna in se niso od zunaj clo nič poznala. Ko se novica sliši, da se Turk bliža, je Skit sklenul ne z drugim vred

pobegnuti temu zavetje v kleti iskati. To je bilo toliko ložej, ker je bila klet od zgorej skoz eno lukno nekoliko razsvitlena in ker je z bližne rupe (štirne) cev vanjo peljala, po kateri se je z majhnim trudom dobra voda dobila. Vso boljšo robo in hrano tedej seljan noter znosi in neprestrašeno prihod sovražnikov čaka. Le včas klet zapusti, da bi si divjačine poiskal. Slasti v Rašici je bilo take reči veliko, tje je Skit naj rajši zahajal. Primerilo se je enkrat, da je na velicega medveda pomeril, pa strel je spodletel in divja zver grozovito na strelca plane. Če je ravno močen možak bil, bi mu bilo vender odklenkalo, ako bi ne bil medvedanekdo od zad vstrelil. To je bil eden 30 zgnanih kmetov, ki je nevarnost Skita vidil in mu ravno o pravem času na pomoč prišel. Seljan je bil tako hvaležnega serca, da se je vseh pregnanih vsmilil, ter jim na ponudbo dal, če hočejo z njim vred v podzemeljskem kletu živeti, ki bodo z vsim potrebnim preskerbljeni in popolnoma v zavetju pred Turki. Kmetje so bili koj zadovoljni. Šli so s Skitom.

Kmalo potem so Turki prišli in vas posedli. Njih zapovednik je bil nek terd kervoželjen in skop mustačar — Aftal po imenu. Kakor je bil na Kristjane serdit, ravno tako oster je bil prot svojim podložnim. Le po dve uri je vsaka tropa na dan spati smela in gorje temu, ki bi bil kako zapoved prelomil. Tud od Turkov je bil tedej Aftal sovražen, radi bi bili vidili, da bi poginul; pa vender so se ga tako bali, da pri vseh nečloveških poveljih zapovednika besedice ne zinejo. —

(Konec sledi.)

Nenavadne besede v prevdarek.

Bolšnjak, je razpoka pri srajci spredej pod vratam (in tudi se nekaj stanu prec pod razpoko, ki trebih krije.) Govori se: za bolšnjak seči; ta srajca ima velik bolšnjak; Lipavci (in tudi drugi) česnje za (ali v) bolšnjak berejo. (Morde od bolhe (?)) —

Buzaraditi se, p. dans se mi vse buzaradi, to je kazi.

Cvirnati jo (?) hitro teči, posebno če je od ktereга napaden ali nagnan.

Čedín (okrog Beča na Notr.), pomeni černega vola.

Čežín (okrog Križa) je zvonček, s katerim strežnik pri maši pozvanja, in zvoniti s tim zvončkom se pravi čežinati.

Čmok je na obeh konceh ubito jajce, posebno, če se o veliki noči pri štrucanji (turčanji, tilčanju) ubije (čmokati).

Čofotati od rib, plätschern (?)

Die südslawische Zeitung

(Verantwortlicher Redakteur und Herausgeber Jos. Praus), erscheint täglich und wird Punkt 6 Uhr Abends ausgegeben. Kostet für Agram: Halbjährig 4 fl. — Vierteljährig 2 fl. C. M. Mittelst Post bei täglicher Zusendung: Halbjährig 5 fl. 10 kr. — Vierteljährig 2 fl. 35 kr. C. M. — Die Pränumerationsbeträge werden an die Expedition der südslawischen Zeitung in unfrankierten Briefen eingesendet. — Für Zustellung des Blattes ins Haus wird halbjährig 36 kr., vierteljährig 18 kr. C. M. entrichtet, eben so viel für die Convertirung. — Inserate jeder Art werden mit 2 kr. C. M. für die einspaltige Zeile berechnet. — Redaktions-Bureau und Expedition: Obere Stadt, Markus-Platz.

Odgovorni izdajatelj in tiskar: Jožef Blaznik v Ljubljani.